

21.06.2021

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**21 Haziran 2021
Pazartesi**

RESMÎ GAZETE'DE BUGÜN

21 Haziran 2021 Pazartesi

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

- Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Göller Yöresi Arkeoloji Araştırma Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Kozmetik Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Tarım, Hayvancılık ve Gıda Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Nişantaşı Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Sağlık Bilimleri Üniversitesi Kişiselleştirilmiş Tıp ve İmmünoterapi Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
- Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Özel Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği

TEBLİĞLER

- 7326 Sayılı Kanun Kapsamında Gümrük Alacaklarının Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Tebliğ
- 2021 Yılı Mayıs Ayına Ait Dahilde İşleme İzin Belgelerinin (D1) Listesi
- 2021 Yılı Mayıs Ayına Ait Yurt İçi Satış ve Teslim Belgelerinin (D3) Listesi
- Firma Talebine İstinaden İptal Edilen Dahilde İşleme İzin Belgeleri Listesi

Çiftçi Kayıt Sistemi'ne başvurular 30 Haziran'da sona eriyor

TZOB Genel Başkanı Şemsi Bayraktar, Çiftçi Kayıt Sistemi başvurularının 30 Haziran'da sona ereceğini belirterek, "Çiftçilerimizin mağdur olmaması için ÇKS başvurularını ertelemeden yaptırmaları gerekmektedir." uyarısında bulundu.

Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB) Genel Başkanı Şemsi Bayraktar, yaptığı yazılı açıklamada, 2003-2020 döneminde Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS) kaydı yaptıran çiftçi sayısının yüzde 23,6 azaldığına ve ÇKS'ye kayıtlı tarım alanlarında da yüzde 10 gerilediğine işaret etti.

Tarımsal faaliyete devam ettikleri halde çeşitli nedenlerle ÇKS kaydı yaptıramayan çiftçilerin karşılaşacakları mağduriyetlere dikkati çeken Bayraktar, şu ifadeleri kullandı:

"ÇKS başvurusunu yaptırmayan üreticilerimiz desteklerden yararlanamıyor, tarım sigortası yaptıramıyor ve düşük faizli kredi kullanamıyor. ÇKS başvurusunu yaptırmayan üreticiler, yıl içerisinde doğal afet sonucu meydana gelen zarar doğrultusunda kredi borçlarının ertelenmesi veya afet sonrası yapılacak her türlü tarımsal desteklerden de faydalanamıyor. Bu nedenlerle çiftçilerimizin mağdur olmaması için ÇKS başvurularını ertelemeden mutlaka yaptırmaları gerekmektedir."

Bayraktar, 2020-2021 tarımsal üretim yılında yaşanan kuraklığı da değinerek, bu yıl kuraklıktan etkilenen buğday, arpa, yulaf, çavdar, nohut ve mercimek üreticilerine de

21.06.2021

verim kayıplarına göre dekar başına 100 liraya kadar doğrudan ödeme yapılabilmesi için de ÇKS'ye kayıt şartının arandığına işaret etti.

"Kayıtlar bir an önce yapılmalı"

"ÇKS'ye başvurular 30 Haziran'da sona eriyor." hatırlatmasında bulunan Bayraktar, çiftçilerin son haftada yaşanabilecek yoğunluğu göz önünde bulundurarak kayıtlarını bir an önce yaptırımlarında fayda olduğunu ifade etti.

Bayraktar, ÇKS başvurularının ilgili belgelerle il ve ilçe tarım ve orman müdürlüklerine yapılabileceğini kaydetti.

Çiğ süt fiyatını Gıda Komitesi yerine USK belirleyecek

Çiğ süt referans fiyatı 3.5 yıl aradan sonra yeniden Ulusal Süt Konseyi tarafından belirlenecek. Gıda Komitesi'nin son kez belirlediği litre başına 3 lira 20 kuruşluk referans fiyat 31 Aralık 2021 tarihine kadar geçerli olacak.

Ali Ekber YILDIRIM

Yaklaşık 3.5 yıldır çiğ süt referans fiyatını belirleyen Gıda Komitesi, bu yetkiyi Ulusal Süt Konseyi'ne iade etti. 2018 öncesinde olduğu gibi bundan sonra, çiğ süt referans fiyatı, üretici, sanayici, Tarım ve Orman Bakanlığı ile bilim insanlarının yer aldığı Ulusal Süt Konseyi tarafından belirlenerek kamuoyuna açıklanacak.

Gıda Komitesi'nin son kez belirlediği litre başına 3 lira 20 kuruşluk referans fiyat 31 Aralık 2021 tarihine kadar geçerli olacak.

Ulusal Süt Konseyi Yönetim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Muhittin Özder, yaklaşık 3.5 yıl sonra yapılan yanlışın anlaşıldığını belirterek sorularımız üzerine şu bilgileri verdi: "Biliyorsunuz, 31 Ocak 2018'de Resmi Gazete'de yayınlanan yönetmelikle, çiğ süt referans fiyatı belirlenirken Gıda Komitesi'nin görüşünün alınması şartı getirildi. Çiğ süt fiyatının enflasyonu artırdığı gerekçe gösterilerek fiyatın Gıda Komitesi tarafından belirlenmesi ve Ulusal Süt Konseyi tarafından kamuoyuna açıklanması uygulaması başladı. Biz rakamlarla çiğ sütün enflasyona etkisi olmadığını, bu uygulamanın üreticiye, tüketiciye, hükümete bir yararı olmadığını anlattık. Sonunda kabul edildi.

Bundan sonra çiğ süt fiyatı tarafların temsil edildiği Ulusal Süt Konseyi'nde belirlenecek."

Üretici zarar gördü

Ulusal Süt Konseyi'nin fiyat belirlediği Ocak 2018'e kadar belirlenen fiyatın dünya fiyatının bir tık üzerinde olduğuna dikkat çeken Özder: "Bu yetki bizden alındıktan sonra Türkiye'nin çiğ süt fiyatları hiçbir zaman dünya fiyatlarının üzerine çıkmadı. Raftaki süt fiyatı dünya fiyatlarıyla paralel gitti. yem fiyatı dünya fiyatıyla paralel gitti. Ama üreticinin süt fiyatı geride kaldı ve makas açıldı. Nihayet 3 yılın sonunda anlattıklarımız anlaşıldı. Şimdi bundan vazgeçildi. Çiğ sütün enflasyonu artırmadığı anlaşıldı. Fiyatı bundan sonra, Ulusal Süt Konseyi belirleyecek. Bu sevindirici. Açılan farkı hemen kapatmak mümkün değil. Ama bunu kapatacağız ve üretici maliyetin üstünde bir fiyatla sütünü satacak." dedi.

Gıda Komitesi neden devreye girdi?

Merkez Bankası'nın 2018 Yılı ilk enflasyon raporunda çiğ süt fiyatındaki artış gıda enflasyonunun en önemli nedenlerinden birisi olarak gösterildi. Önlem olarak, çiğ sütte referans fiyatın belirlenmesi yetkisi Ulusal Süt Konseyi'nden alınarak Gıda Komitesi'ne verildi. O dönem Ekonomiden Sorumlu Başbakan Yardımcısı olan Mehmet Şimşek, dönemin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Ahmet Eşref Fakıbaba'ya Ulusal Süt Konseyi'nin 2017 yılı Eylül ayında çiğ süt referans fiyatını 1 lira 30 kuruştan 1 lira 40 kuruşa, Ocak'ta ise 1 lira 53 kuruşa yükseltilmesinden duyduğu rahatsızlığı bildirdi. Şimşek, enflasyonla mücadelenin temel hedef olduğunu ve bundan sapmamak için fiyat artışının yanlış olduğunu ifade ettiği ve bundan sonra çiğ süt fiyatının Merkez Bankası'nın koordinasyonunda çalışmalarını sürdüren Gıda Komitesi'ne verildiğini bildiriyordu.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın 31 Ocak 2018 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan "Çiğ Sütün Sözleşmeli Usulde Alım Satımına İlişkin Yönetmeliği" değişikliği ile çiğ süt referans fiyatının belirlenmesi Ulusal Süt Konseyi'nden alınarak Gıda Komitesi'nin onayına bırakıldı.

Yönetmelik değişikliğine gerek yok

Ulusal Süt Konseyi Başkanı Prof. Dr. Muhittin Özder, çiğ süt fiyatını belirleme yetkisinin 31 Ocak 2018 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan yönetmelik değişikliği ile Gıda Komitesi'ne verildiğini belirterek, bu yetki yeniden Ulusal Süt Konseyi'ne verilirken mevzuat değişikliğine gerek olmadığını söyledi. Özder: "Yönetmelikte, Ulusal Süt Konseyi'nin, Gıda ve Tarımsal Ürün Piyasaları İzleme ve Değerlendirme Komitesi'nin 'görüşünü alarak' diye ifade ediliyor. Bu görüş her türlü alınabilir." dedi.

Buğday, mısır ve soya fiyatlarında düşüş

Uluslararası hububat fiyatları cuma gününü sert yükselişlerle kapadıktan sonra bugün geriledi.

Soya fasülyesi vadeli kontratları dolarda yaşanan artış nedeniyle yüzde 1 değer kaybederken Çin'den gelen talebin güçlü olması kayıpları sınırlandırdı.

Soya fasulyesinin Chicago borsasında işlem gören vadeli kontratları yüzde 1.1 değer kaybederek 13.80 dolar/bushel yani 507.1 dolar/ton seviyesine geriledi. Soya fasülyesi cuma günü yüzde 5 değer kazanmıştı.

Chicago borsasında en yüksek işlem hacmine sahip olan mısır vadeli kontratları da cuma günü yüzde 3.5 yükseldikten sonra bugün yüzde 1.3 azalarak 6.46 dolar/bushel, yani 254.3 dolar/ton seviyesine geriledi.

Buğday ise yüzde 3.7 yükseldikten sonra yüzde 0.9 gerileyerek 6.57 dolar/bushel yani 241.4 dolar/ton seviyesine düştü.

18 milyon büyükbaş hayvan ortada yok

CHP'li A. Vehbi Bakırlıoğlu, büyükbaş hayvan sayısının açıklandığı gibi 18 milyon olmadığını söylerken, AKP'li Veysel Eroğlu "İnanmıyorsan say" diye cevap verdi.

TÜİK'in Meclis İklim Değişikliğini Araştırma Komisyonu'na yaptığı sunumda Türkiye'deki büyükbaş hayvan sayısı tartışma konusu oldu. Sera gazları salımı içinde Türkiye'deki tarım ve hayvancılık faaliyetinin de etki ettiği bilgisi üzerine CHP Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu, "Türkiye'deki büyükbaş hayvan sayısı kaçtır? TÜİK 18 milyon tane büyükbaş hayvan var diyor. Peki, gerçekten Türkiye'de 18 milyon büyükbaş hayvan var mı?" diye itiraz etti.

KRİTERLER DOĞRU DEĞİL

TÜİK yöneticileri, sera gazı salımı içinde tarım ve hayvancılığın yüzde 13 civarında etkisi olduğunu söylerken, Bakırlıoğlu ise kendisinin de Hacettepe Üniversitesi İstatistik Bölümü mezunu olduğunu belirterek, kriter alınan hayvan sayısının doğru olmadığını kaydetti.

İNANMIYORSAN SAY

Bakırlıoğlu, "Siz bu verileri Tarım ve Orman Bakanlığından alıyorsunuz. Gerçekten bu ülkede 18 milyon büyükbaş hayvan var mı? Ben olmadığını iddia ediyorum. Bu

ülkede 18 milyon büyükbaş hayvan yok çünkü” dedi. Bu itiraz üzerine Komisyon Başkanı AKP’li Veysel Eroğlu, “Vehbi Bey, inanmıyorsan say kardeşim” diye laf attı.

HESAPLAMA YANLIŞ

AKP Konya Milletvekili Halil Etyemez ise bakanlığın verdiği desteklere atıf yaparak, “Kulak küpesine göre hayvan sayısına destek veriliyor” dedi. CHP’li Bakırlioğlu ise esas konunun sera gazı salımında baz alınan rakam olduğuna dikkat çekerek, “Arkadaşlarımız hayvancılık faaliyetlerinin ne kadar sera gazı salımı yapacağını hesaplıyorlar, yaptıkları hesaplama yanlış bana göre” diye konuştu.

Halil Etyemez

“İDDİA EDİYORUM BÖYLE ARTIŞ OLAMAZ”

CHP Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırlioğlu, komisyondaki iddiasını şöyle açıkladı: “Ben istatistik bilimi okudum, yani bir şehirde nüfus artış hızı bellidir, bir hayvan popülasyonunun nüfus artış hızları bellidir, büyükbaş hayvanın hangi işte ölüm, düşük oranı bellidir, ölüm oranı bellidir, hastalık bellidir. Bütün bu oranlar bellidir ve artış hızı bellidir yani geçen sene yüzde 1.6 artmış mesela büyükbaş hayvan sayımız, 2017 yılında 14 milyondan 16 milyona çıkmış yani neredeyse yüzde 15 artış var. Böyle bir artış olması imkansız. Türkiye’de 18 milyon büyükbaş hayvan yok, iddia ediyorum. Ya, bir sayım yapılması lazım. 10 yıldır sayım yapılmıyor, bir kere bir sayım yapalım.”

Mikroya 30 bin, küçüğe 75 bin lira faizsiz destek

Nisan sonunda duyurulan KOBİ'lere yönelik 5 milyar liralık faizsiz finansman destek paketinin ikinci fazına yönelik başvuruları daha esnek koşullarda bugün başlıyor. Geri ödeme 2024'te başlayıp 2026'da bitecek.

Pandemiden olumsuz etkilenen imalatçı mikro ve küçük işletmelere yönelik Mayıs ayında uygulanan hızlı destek programının ikinci fazına başvurular, ilk programı göre biraz daha esnetilerek başladı. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Nisan sonunda duyurduğu destek programı kapsamında mikro işletmelere 30 bin lira, küçük işletmelere 75 bin liraya kadar faizsiz destek verilecek. Geri ödemeler 2024 yılında başlayacak.

Programın ilk aşamasında pandemiden en çok etkilenen işletmelerden, 2020 yılında 2019'a göre ciro kaybı yaşayanlar yararlanabiliyordu. Desteğin ikinci fazında ciro kaybı şartı kaldırılarak, ciro artışı olmayanların da yararlanması öngörüldü. Yani 2020'de 2019'a göre net satış hasılatı karşılaştırıldığında, gelir artışı olmayan işletmeler bu programdan yararlanabilecekler.

İkinci destek de alınabilecek

İlk programdan farklı olarak bu kez İşe Devam Kredisinden 250 bin liraya kadar kullanmış olan işletmeler ile daha önce KOSGEB'den girişimcilik kredisi almış olan işletmeler de ikinci destekten yararlanabilecekler. Kamuya olan borcunu yapılandıracağını bildiren işletmelerin başvurusu alınacak, ancak ödeme aşamasında borcun yapılandırıldığı tespit edildikten sonra ödeme yapılacak.

4'er ay arayla 6 taksit

Arada bankanın olmayacağı destek paketinde, firmaların parası KOSGEB tarafından birbirini takip eden 3 ay içinde ödenecek. Mikro işletmeler 30 bin lira, küçük işletmeler ise 75 bin lira destek alacak. Firmalar bu kredilerin geri ödemesine 2024 yılında başlayacaklar ve 4'ey ay arayla 6 taksitte ödeyecekler. Başka bir ifade ile kredilerin ödemesi 2026 yılında tamamlanmış olacak.

Kimler, nasıl yararlanabilecek?

COVID-19 salgınından etkilenen imalat sektöründeki mikro ve küçük işletmeler ile 2017 ve sonrasında kurulmuş imalat, bilgisayar programlama ve bilimsel Ar-Ge sektörlerindeki yenilikçi genç işletmeler yararlanacak.

Diğer KOSGEB destek programından farklı olarak bu yeni programda kurul veya komite değerlendirme prosedürü olmayacak. Gelir İdaresi Başkanlığı ve SGK ağırlıklı resmi kayıtlara göre başvuru ve uygunluk kriterlerini karşıladığı belirlenen KOBİ'ler için başvuruyu takiben ödeme işlemleri başlatılacak.

Ödemeler 3 ay karşılığında 3 taksitte yapılacak. Her ödeme öncesinde, resmi kayıtlardan (GİB, SGK) işletmenin aktif olduğu ve istihdamını belirli bir seviyede muhafaza ediyor olduğu kontrol edilecek.

KÇÖ için "son 10 gün" uyarısı

Kısa çalışma ödeneği desteğinde son 10 güne girilirken, salgından kaynaklanan olağanüstü durumun devam ettiğinin altını çizen iş insanları desteğin yıl sonuna kadar uzatılmasını istiyor.

Pandemi döneminde istihdamı korumak amacıyla uygulanan kısa çalışma ödeneği desteğinde Cumhurbaşkanına kanunla verilen uzatma yetkisi 30 Haziran'da doluyor. 10 gün içerisinde yeni bir yasal düzenleme yapılmazsa hem kısa çalışma ödeneği desteği hem de fesih yasağı (işten çıkarma yasağı) sona erecek. Buna bağlı olarak ücretsiz izin desteği de aynı tarih itibarıyla son bulacak. Şu ana kadar kamuoyuna görüş bildiren iş insanları genellikle kısa çalışma ödeneği desteğinin yıl sonuna kadar uzatılması gerektiği yönünde taleplerini bildiriyorlar.

Canlanma için önemli

Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK) Yönetim Kurulu Başkanı Özgür Burak Akkol genç ve kadın işsizliğinin artmaması için kısa çalışma ödeneği ay ay değil, yılsonuna kadar uzatılması gerektiğini söyledi. Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Öğretim Elemanı Okan Güray Bülbül, desteklerin sona ermesiyle birlikte işgücü piyasasında önemli hareketlilik yaşanacağını belirtirken, özellikle kadınların istihdama dönüşünün zor olacağını aktardı. Akkol DÜNYA'ya yaptığı açıklamada kısa çalışma ödeneğinin yıl sonuna kadar devam etmesinin istihdamın korunması ve ekonomik canlanma için önemli olduğuna dikkat çekti

Daha zamana ihtiyaç var

Salgının başından bu yana önceliklerinin çalışanlarımızın sağlığını korumak ve sonrasında da toparlanmaya ve istihdama odaklanmak olduğunun altını çizen Akkol,

“Ortak akılla milletimize ve tüm taraflara fayda sağlayacak çözümleri üretmek için çalıştık. Bu dönemde devletimiz de salgının ülkemizdeki etkilerini en aza indirmek için tüm kurum ve kuruluşları ile büyük bir özveri içinde çalıştı” dedi. “Yerinde ve tam zamanında alınan tedbir ve destekler için başta Sayın Cumhurbaşkanımız olmak üzere hükümetimize teşekkürü bir borç biliyoruz” diyen Akkol, bununla birlikte salgın ve bunun getirdiği olağanüstü koşulların hâlen devam ettiğine vurgu yaptı. Akkol, “Tüm dünyada ve ülkemizde normalleşme adımlarının hızla devreye alınmasıyla birlikte, hizmet sektörünün toparlanması için zamana ihtiyaç bulunmaktadır” ifadelerini kullandı.

Ay ay uzatmak yerine...

Normalleşme adımları atılırken, mevcut istihdamın devamının sağlanmasının çok önemli olduğunun altını çizen Akkol, “Genç ve kadın işsizliğinin artmaması için destekleyici tedbirlerin sürdürülmesini çok önemli buluyoruz” dedi.

İş dünyası olarak bu süreçte kendilerinin de katkı koyacağını dile getiren Akkol, “Bu doğrultuda, Haziran sonu itibariyle sona erecek olan kısa çalışma ödeneğinin ay ay uzatılmak yerine yıl sonuna kadar uzatılmasının gerekliliğine inanıyoruz. Kısa çalışma ödeneği uygulamasının ekonomik ve sosyal şartlar tam olarak iyileşene kadar devam etmesinin istihdamın korunmasında kritik öneme sahip olduğu kanaatindeyiz. Bu dönemde, bizler de elimizi taşın altına koyarak, bu zamana kadar yaptığımız şekilde çalışanlarımızı destekleyecek ve uygun olan sektörlerimizde ücretlerini tamamlamaya devam edeceğiz” dedi.

“İşgücü piyasasındaki hareketliliğe yönelik yeni politika tedbirlerine ihtiyaç olacak”

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Öğretim Elemanı Okan Güray Bülbül, ilk kez 25 Mart 2020’de sokağa çıkma yasağının ardından kısa çalışma ödeneğinin hayata geçtiğini hatırlatırken, 17 Nisan 2020’de ise işten çıkarma yasağı ve nakdi ücret desteğinin gündeme geldiğini bildirdi. Destek yanı sıra işten çıkarma yasağının 30 Haziran’da sona ermesiyle işgücü piyasasında hareketlilik oluşacağını dile getiren Bülbül, “Bu hareketliliğin nasıl ve ne şekilde gerçekleşeceğini ise zaman gösterecek. Kısa çalışma ve fesih yasağının sona ermesi ile birlikte oluşacak yeni durumlara ilişkin de yeni politika tedbirlerine ihtiyaç olacaktır. Aşılama da yaşanan olumlu gelişmeler özellikle hizmet sektöründe bir canlanma sağlayacaktır. Ancak sektörel olarak yeni tedbirlere ihtiyaç olacağı açık” dedi.

Kadınların işgücüne katılım oranı düştü

Geçmişte kriz dönemlerinde kadınların işgücüne katılım oranı artış gösterirken, pandemide tersi bir durum yaşandığını ve kadınların işgücüne katılma oranının azaldığını dile getiren Bülbül, “Kriz dönemlerinde kadınların işgücüne katılma oranı artış gösterirdi. İşini kaybeden erkekler olduğunda kadınlar iş aramaya başlar ve işgücüne katılım oranı artardı. Ancak salgın, ekonomik krizden farklı olarak kalıcı bir istihdam kaybı doğurduğu ve salgın süresince yaşlı ve çocuk bakım yükü fazlasıyla

arttığı için kadınların işgücüne katılma oranında artış değil bilakis azalma var” şeklindeki tespitini paylaştı. Bülbül, fesih yasağının sona ermesiyle kadınların dönüşünün hızlı olmayacağını da söyledi.

Ertelenen işyeri kapanışları gerçekleşecek

Yaklaşık 1 yıldır kapalı olan bazı sektörlerde fesih yasağı sonrasında, ertelenmiş kapanmaların yaşanacağını vurgulayan Okan Güray Bülbül, bu sebeple işsiz kalacak kişilerin işsizlik sigortasından yararlanma süreleri ile ödenek miktarlarının artırılması önerisinde bulundu. Yeni dönemde sektörel ve mesleki geçişlerin özendirilmesine yönelik kısa vadeli politika tedbirlerine ihtiyaç olabileceğini söyleyen Bülbül, bunlara örnek olarak kuryeliği gösterdi. Bülbül, kitlesel işsizliğin azaltılması için kısa vadeli tedbirler yanı sıra uzun vadede katma değerli mal ve hizmet üretiminin sağlanması başta olmak üzere kalıcı tedbirlerin de alınmasının önemine işaret etti.

Rusya müjdesi turizmcileri sevindirdi

Rusya'nın Türkiye'ye yapılacak uçuşları yeniden başlaması turizmcilerin yüzünü güldürdü. Alınan bu kararı Türkiye'ye duyulan güvenin göstergesi olarak yorumlayan turizmciler, gelen ziyaretçi sayısının 3 milyonu bulabileceğini düşünüyor.

Rusya'nın Türkiye'ye uçuşları 22 Haziran itibarıyla tekrar başlatması kararı, Antalyalı turizmcileri tarafından sevinçle karşılandı. Rus tur operatörleri, bu yaz Rusya'dan Türkiye'ye gelen ziyaretçi sayısının 3 milyonu bulabileceğini belirtti. Sezon ise 31 Ekim'e kadar devam edecek.

Öte yandan kış sezonu ile birlikte Rus turist sayısının 2019'da olduğu gibi 7 milyonu bulma öngörüsü de var. Türk turizmciler ise kayıpların artmaması için yasağın temmuzdan önce kalkmasının önemli olduğunu vurgulayarak, sezonun bu yıl daha erken başlayacak olmasına dikkat çekti. Rus havayolu şirketi Aerofl ot, Antalya, Bodrum ve Dalaman'a birer, İstanbul'a iki ek sefer düzenleyeceğini açıkladı. Rusya'daki tur operatörleri Anex, Pegas, TUI Rusya ve Coral, 22 Haziran'dan itibaren 26 Rus şehriden günlük 140 uçuşla Türkiye uçuşlarına başlayacak.

Aramalar 7 kat arttı

Türkiye Otelciler Federasyonu (TÜROFED) Başkanı Sururi Çorabatır, Rusya'dan bir süredir beklenen güzel haberin geldiğini, buna göre 22 Haziran'dan itibaren Rus turistlerin Türkiye'ye gelip, tatillerini yapabileceklerini aktardı. Rusya'nın aldığı kararın, hem ülkeye gelecek Rus turistler hem de turizmciler açısından sevindirici olduğunu belirten Çorabatır, "Aylardır heyecanla bu kararı bekliyorduk" dedi.

Akdeniz Turistik Otelciler ve İşletmeciler Birliği (AKTOB) Başkanı Erkan Yağcı da Antalya'nın salgın sürecinde güvenli turizme öncülük eden şehirlerden biri olduğuna dikkati çekti. Salgın sürecinde geçen yıl Antalya'nın 3,5 milyon turisti ağırladığını hatırlatan Yağcı, Rus turistlerin Türkiye'ye bu yıl daha erken gelmesiyle turizmin daha da hareketleneceğine işaret etti. Yağcı, "Rusya'nın da tüm uçuşlarını açma kararı Antalya'ya ve Türkiye'ye duyulan bir güvenin göstergesi. Güvenli hizmet sunmaya devam edeceğiz" diye konuştu.

Level Travel online tur arama ve satış sitesi uçuşların açılacağına açıklanmasının ardından ilk bir saatte Rusya vatandaşlarının Türkiye turlarına ilgisinin 7 kat arttığını duyurdu. Şirket yetkililerine göre şu anda Türkiye'ye bir haftalık, iki kişilik tur için en düşük fiyat 27 bin rubleden başlıyor. Bu fiyata uçak bileti, üç yıldızlı otelde kahvaltılı konaklama, transfer ve sağlık sigortası dahil.

"Turizmde hareketlilik bekliyoruz"

Turizmci Cem Kınay ise "Rusya pazarı, Türk turizmi için çok önemli. Bu kararlar birlikte moraller düzeldi, buna çok ihtiyaç vardı. Geçen yıl salgında en zengin Ruslar da Türkiye kararı alarak, yatlarıyla geldiler, kimisi en lüks otellerde tatillerini yaptı. Rusya'dan yoğun turist gelmesini bekliyoruz" dedi.

Intourist'in Outbound Müdürü İsmail Bölükbaşı, bu yıl Rusya'dan Türkiye'ye giden ziyaretçi sayısının 3 milyonu bulabileceğini söyledi.

Pegas Touristik Orta Asya ve BDT Ülkeleri Koordinatörü Orhan Sancar tur operatörlerinin daha önceden 22 Haziran'dan itibaren tam kapasite ile başlanacak şekilde uçuşları planladığını belirtti. Tarifeli ve diğer şirketlerin kapasitesi ile bu potansiyel günlük 160 uçuşa kadar çıkabileceğini kaydeden Sancar, "Uçakların kapasiteleri 200-400 koltuk. Sezon 31 Ekim'e kadar devam edecek. Yaz sezonunda 130 günde 3 milyon Rus turist gelmesi öngörülüyor. Kasım ayında da gelişler sürebilir" dedi.

Uçuş yasağından önce, nisan- haziran aylarında 1,5 milyon Rus turist Türkiye'de tatil planladığını belirten Rusya Turizm Endüstrisi Birliği (RST) Başkanı Andrey İgnatyev ise yıl sonuna kadar salgın durumu izin verirse 2019 rakamlarının yakalanabileceğini belirtti.

Geçen yıl Rus turist birinci sıradaydı

Rusya, Türkiye'ye gelen ziyaretçi sayısında son 5 yıldır Almanya'nın birinciliğini elinden aldı. Pandemi nedeniyle Rusya'dan Türkiye'ye uçuş yasakları geçen yıl ağustos ayında kalkmıştı. Rus turist, geçen yıl 10 Ağustos'ta Türkiye'ye ayak basmıştı. Kültür ve Turizm Bakanlığı verilerine göre, 2020 yılında en çok ziyaretçi gönderen ülke sıralamasında Rusya yüzde 16.72 pay ve 2 milyon 128 bin 758 kişi ile ilk sırada yer aldı. Türkiye'nin turizmde yeni bir rekor yılı 2019'da ise Türkiye'ye en çok gelen yabancılar sıralamasında Rusya 7 milyon 17 bin 657 ziyaretçi sayısı ile birinci sırada bulunuyordu.

Türkiye'nin gözü kulağı Kabine toplantısında

Brüksel'de gerçekleşen NATO Zirvesi nedeniyle ertelenen kabine toplantısı bugün Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın başkanlığından gerçekleşecek. Saat 15.00'de başlayacak toplantıda Bilim Kurulu'nun tavsiyeleri doğrultusunda kısıtlamaların esnetilmesi ele alınacak.

Korona virüs salgınıyla mücadelede gelinen son aşama bugün gerçekleşecek olan kabine toplantısında ele alınacak. Toplantıda son dönemde hız kazanan aşılama programı ve Haziran ayındaki kademeli normalleşme adımları değerlendirilecek.

Aşılama kapsamına alınacak yeni meslek ve yaş gruplarının hangileri olacağının yanı sıra, aşı tedarikinde son durum gibi konular da gündemde olacak.

İlk etapta özellikle Temmuz ayından itibaren, Pazar günleri uygulanan sokağa çıkma kısıtlamasının kaldırılıp kaldırılmayacağı, kafe ve restoranların faaliyet gösterdiği 07:00-21:00 saatlerinin esnetilip esnetilmeyeceği merak konusu.

Edinilen bilgilere göre, Pazar günü uygulanan sokağa çıkma yasağının kalkması yönünde bir eğilimin olduğu ifade edildi.

Erdoğan 31 Mayıs'ta Haziran ayına ilişkin kademeli normalleşme takvimini açıklamış, "**Haziran ayı boyunca sokağa çıkma sınırlamaları hafta içi ve**

21.06.2021

cumartesi günü akşam 22:00 ile sabah 05:00 saatleri arasında uygulanmaya devam edecektir. Temmuz ayında bu kısıtlama süreleri ve günleri, vaka ve vefat sayılarındaki değişime, aşılama da kat edilen mesafeye göre yeniden belirlenecektir" demişti.

ERDOĞAN KABİNE DEN ÖNCE KDV KARARINI AÇIKLAMIŞTI

Erdoğan, Antalya'da bir otelin açılışında yaptığı konuşmada, turizm sektöründe KDV desteğinin uzatılması konusunu pazartesi günü yapılacak Kabine Toplantısı'nda tekrar masaya yatıracaklarını belirtmişti. Erdoğan, "**Kabine toplantısının ardından turizmde KDV desteğı konusunda müjdeyi vereceğim**" şeklinde konuşmuştu.

Fiyatları tetikleyen kur mu, faiz mi?

Alaattin AKTAŞ

21 Haziran 2021 Pazartesi

- ✓ ***Faizlerin yükselmesi enflasyonu azdırıyorsa, yarıya inen faiz de enflasyonun gerilemesi sonucunu doğurmalı. Peki, 2019'da bu teori çöktü mü yani!***
- ✓ ***Enflasyonun nedenini ararken faize fazla odaklanınca acaba yıllardır kol kola yürüyen "enflasyon-kur" birlikteliğini gözden mi kaçırıyoruz?***
- ✓ ***Faiz ulusal paranın değerlenmesi için artırıldığına göre, biz hem faizi yükseltip, hem paramızın değerini düşürerek iktisat tarihine geçen bir başarı yakalamış mı oluyoruz?***

Radyolardaki şarkı anonslarında zaman zaman duyduğum bir ifade hep dikkatimi çeker:

"Bu şarkı (örneğin) bugün doğum günü olanlara gelsin..."

Bu yazı da enflasyonun temel nedeninin kur artışı mı, yoksa yüksek faiz mi olduğu konusunda kafası karışık olanlara gelsin!

Bugün son dokuz buçuk yılı kapsayan üç grafik oluşturduk. Grafiklerdeki değerler aralık aylarının ortalamasını gösteriyor.

2021 için durum tabii ki farklı. Yİ-ÜFE mayıstaki düzeye, dolar ve Merkez Bankası'nın fonlama maliyeti ise haziranın ilk yarısındaki düzeye işaret ediyor.

Kullandığımız değerler artış oranları değil. Örneğin Yİ-ÜFE, 2003 bazlı endeksin düzeyini ortaya koyuyor. Yİ-ÜFE'de mayıs ayı için aldığımız değer 666.79 yani o aydaki endeks. Aynı şekilde ilgili ayda doların ve faizin ortalaması ne olmuşsa o değerleri esas aldık.

Fiyat endeksi olarak neden TÜFE'yi değil de Yİ-ÜFE'yi tercih ettiğimizi merak eden okurlar da çıkabilir. Faiz ve kur artışından öncelikle etkilenen Yİ-ÜFE olduğu için tercihimizi bu yönde kullandık.

Neden yaklaşık on yılı esas aldığımızı da izah edelim. 2012- 2016 dönemi fazla dalgalanma yaşanmayan bir dönem. Sonrası ise çok büyük boyutlu gelgitlerin ortaya çıktığı yıllar. İstedik ki hem daha dingin yılları görelim, hem dalgalanma yıllarını.

İki somut gerçek

Fiyatların seyrini faiz ve dolar kuruyla kıyasladığımız iki grafiğimiz var. Yanıt aradığımız soru belli:

“Acaba fiyat artışlarını tetikleyen faizin düzeyi mi, yoksa kur mu?”

Biraz önce de belirttik; 2012-2016 dönemi görece durağan bir dönem. Asıl dalgalanma ve “heyecanlı” günler 2017 ile birlikte başlıyor...

2017’de bir miktar artırdığımız faizi 2018 krizi sırasında rekor düzeye çıkarmak zorunda kalıyoruz.

Hani hep yüksek faizin enflasyonun nedeni olduğu söyleniyor ya, bu bir ölçüde doğru tabii ki, faiz maliyetleri etkiliyor ve enflasyon yükseliyor. O dönemde bu tezi doğrulamak için elimize şahane bir fırsat da geçiyor.

Bir yıl sonra, 2019 yılında faizi çok hızlı bir şekilde aşağı çekiyoruz. 2018’in aralık ayı ortalamasında yüzde 24 olan faiz, 2019 aralık ortalamasında yüzde 12.62’ye iniyor. Neredeyse yarı yarıya bir gerileme.

Düşük faiz düşük enflasyon demek değil miydi? Şu durumda fiyat artış hızının durması, hatta fiyatların gerilemesi beklenmez mi? Beklenir de, bu gerçekleşmiyor işte. Fiyatlar, 2019 yılında faiz yarıya indirildiği halde düşük bir hızda da olsa artmaya devam ediyor.

Demek ki faiz düşürüldüğünde fiyat artışı durmuyormuş... Birinci gerçek bu.

İkinci gerçek

Üretici fiyatları endeksi ile dolar kuru 2012 yılından bu yana adeta kol kola girmiş bir şekilde birlikte yol alıyor.

Toplam oran olarak bakıldığında dolar kurundaki artış biraz daha fazla ama paralellik neredeyse hiç bozulmuyor.

Fiyatların döviz kurundan nasıl etkilendiğinin en tipik örneğini zaten bu yıl yaşıyoruz. Merkez Bankası’nda mart ayında yaşanan operasyondan sonra kurun yükselmesiyle birlikte fiyatların da nasıl tırmanışa geçtiğini gördük. Oysa bu dönemde faiz aynıydı.

Kurdaki tırmanışı görmezden gelirsek son aylarda maliyetlerdeki yükselmeyi ifade eden üretici fiyat artışını nasıl izah edeceğiz ki... Hem bu dönemde faiz sabit, üç aydır bir artış yok.

İKTİSAT TARİHİNE GEÇECEK BAŞARI!

Faizi artırmanın en önemli sonucu, ulusal paranın değer kazanmasıdır. Paranın kirası artmaktadır çünkü. Kira getirisi yüksek olan bir para söz konusudur artık. O paraya yatırım yapmak avantajlı hale gelmektedir. Yurtiçindeki vatandaşlar daha az harcama eğilimine girer ve tasarruf eder, bu tasarruflarını da TL cinsinden tutmaya başlar. Yabancılar da yüksek getirili paraya, yani TL'ye yönelir ve döviz getirir. Çok döviz gelince yurtiçinde dövizin fiyatı da ucuzlar.

Teorik olarak faiz artırımından bu sonuç beklenir.

Ama faiz arttığı halde vatandaş döviz biriktirmeye devam ediyor ve TL'ye geçmiyorsa ve yabancılar da bu yüksek faize rağmen gelmekten kaçınıyorsa bir sorun var demektir.

Son dönemde yaşadığımız da bu değil mi...

Hem faiz yükseliyor ya da yüksek seyrediyor, hem döviz!

2012 yılından bu yana olan dönemin ortalama fonlama maliyeti ve dolar kurunu bir araya getirdik. 2018'den bu yana olan dönemde, 2019 yılı istisna, hem döviz kurunu, hem faizi yükseltme başarısını göstermişiz.

Bu, iktisat tarihine geçecek bir başarıdır!

Normal koşullarda faiz arttığında kur aşağı gideceğine, en azından hızlı bir artış söz konusu olmayacağına göre, sahi bir yerde yanlış mı yapıyoruz acaba?

Abdulkadir Selvi

HDP'ye kapatma davası açılacak mı?

21 Haziran 2021

HDP davasında kritik gün geldi çattı. Anayasa Mahkemesi üyeleri bugün toplanarak HDP hakkında kapatma davası açılıp açılmamasına karar verecek.

Anayasa Mahkemesi üyeleri iki konuda daha karar alacaklar.

1- HDP'nin banka hesaplarına tedbir konulması konusunda karar verecekler.

2- Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nın siyasi yasak konulmasını talep ettiği 451 kişi hakkında karar verecekler.

Anayasa Mahkemesi raportörü kapatma davası açılması yönünde rapor verdi. Anayasa Mahkemesi üyeleri bu karara uymak zorunda değil. HDP hakkında kapatma davası açılması kararı çıkabileceği gibi ikinci kez geri çevirme de mümkün olabilir.

Ama ilkinde rağmen iddianamenin özenli hazırlandığı ifade ediliyor. O nedenle bugün Anayasa Mahkemesi'nden HDP hakkında kapatma davası açılması kararının çıkması bekleniyor. Ancak HDP'nin hesaplarına tedbir konulması talebinin reddedilmesi ve siyasi yasakların son karar duruşmasına bırakılması söz konusu.

HDP hakkında kapatma davasının açılmasına karar verilirse 2023 seçimlerine damga vuracak olan bir süreç başlayacak.

Ama önemli olan konu şu: Kapatma davası oybirliğiyle mi yoksa oy çokluğuyla mı alınacak?

HDP BASKININDA KARANLIK NOKTALAR

HDP İzmir il binasına baskın yaparak **Deniz Poyraz**'ı öldüren **Onur Gencer** tutuklanarak cezaevine konuldu. Peki olay aydınlatıldı mı? İddianame hazırlandıktan sonra ve yargılama sürecinde göreceğiz.

Onur Gencer'in hem polisteki hem mahkemedeki ifadesine bakınca nedense bana çok tanıdık geldi.

Kimseyle bağlantı kurmadığını söylüyor. PKK'dan nefret ettiği için böyle bir şeyi yapmak istediğini ifade ediyor. Bu ifade önceden üzerinde çalışılmış, fotokopi bir ifadeye benziyor.

Her nedense bizim katiller ya milliyetçi dürtülerle bu tür cinayetleri işliyorlar ya da vatansever duygular onları siyasi suikastlar işlemeye itiyor.

Madem PKK'ya o kadar karşısın, Kandil orada duruyor. Şimdiye kadar Kandil'e, Zap'a, Gara'ya, Sincar'a gittiklerini görmedik.

İzmir'in merkezindeki bir binaya gir, sabah kahvaltısını iki zeytin bir domatesle yapıp, kâğıt bardak içinde çayını içen genç bir kızı katlet.

AYDINLATILMASI GEREKİYOR

Kimse bizim PKK nefretiyle bu cinayetin işlendiği masalına inanmamızı beklemesin. Biz bu filmi çok gördük, çok şey yaşadık. Bizler tecrübeli Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarıyız. Olayı kınayan Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın "**Yakalanan failin önündeki ve arkasındaki tüm ilişkiler ortaya çıkarılarak en ağır cezayı alacağına inanıyoruz**" şeklindeki değerlendirmesi çok önemli. Hem de olayın aydınlatılması açısından umut verici.

Bu olayın iyi araştırılması ve aydınlatılması gerekiyor. Çünkü aydınlatılmayan her siyasi cinayet bir sonraki suikastı teşvik ediyor.

BAĞLANTILARI ORTAYA ÇIKARILMALI

Keşke bu şahıs dikkatle takip edilip bu kanlı olay önlenebilseydi. Efendim suç kaydı olmayan birini nasıl takip edeceksiniz? Sosyal medyada silahlı fotoğraflar yayınlayanların önleyici istihbarat kapsamında izlenmesi mümkün değil mi? Hadi şimdiye kadar olmadı. Bundan sonra olması lazım.

Onur Gencer'in hem polisteki hem mahkemedeki ifadesinde özellikle "**Kimseyle bağlantı kurmadım**" demesinin üzerinde durulmalı. Kimlerle bağlantısı varsa ortaya çıkarılmalı.

Geriye dönük HTS kayıtlarının ve sosyal medyadaki yazışmalarının incelenmesi bu konuda bazı bağlantılara ulaşmamızı sağlayabilir.

Eğer organize bir yapı tespit edilirse en azından bundan sonra işleyecekleri cinayetlerin önüne geçilmiş olur.

KUŞKU VERİCİ NOKTALAR VAR

Onur Gencer konusunda kuşku verici noktalar var.

Onur Gencer, 2020 yılında Gaziemir Nevvar Salih İşgören Devlet Hastanesi Psikiyatri Bölümü'ne psikolojik sorunları olduğu gerekçesiyle müracaat ediyor.

Kendisine “**anksiyete bozukluğu**” teşhisi konuluyor. Ama bu şahıs 2021 yılında cinayette kullandığı silahı ardından da “**Bulundurma ruhsatı**”nı alıyor. Şahıs hakkındaki hastane kayıtları dikkate alınmıyor mu? Sağlık memuru olarak görev yaptığı İzmir Kemalpaşa Devlet Hastanesi'nden Gaziemir ilçesine tayini gerçekleşmediği için tartıştığı, işe gitmediği için müstafi sayılması için nisan ayında hakkında tutanak tutulan şahsa silah ruhsatı verilirken, çalıştığı işyerine sorulmuyor mu? Devlet hastanesinde “**anksiyete bozukluğu**” teşhisi konulan şahıs, silah ruhsatı için sağlık raporunu nasıl alıyor?

Ha diyeceksiniz ki, silah ruhsatı olmasa da bu cinayeti gerçekleştirecekti. Orası ayrı.

PROFESYONEL BİRİ

Onur Gencer'in görüntülerini izlemiştinizdir. Ne kadar soğukkanlı hareket ediyor. Ne yapacağını çok iyi bilen birisi olarak hareket ediyor. Profesyonel bir şekilde yetiştirildiği anlaşılıyor. **Onur Gencer**'i kim ya da kimlerin yetiştirdiği ortaya çıkarılmalı.

ANKSİYETE BOZUKLUĞU

Onur Gencer'in silahı satın aldığı ya da bulundurma ruhsatını aldığı tarihten önceye gitmek gerekiyor. **Onur Gencer** 2020 yılında çok profesyonel bir şekilde psikolojik sorunları olduğu gerekçesiyle Gaziemir Nevvar Salih İşgören Devlet Hastanesi Psikiyatri Bölümü'ne müracaat ediyor. Bugünler için “**anksiyete bozukluğu**” tanısının konulmasını sağlıyor.

Atatürk büstlerine saldıranlar “**mezcup**”, siyasi cinayet işleyenler ise psikolojik sorunları olan gençler çıkar he nedense... Bu HDP il binasına saldırı hazırlıklarına “**anksiyete bozukluğu**” teşhisini aldığı zaman başladığını gösteriyor.

İLK ADRESE DİKKAT

HDP İzmir İl Başkanlığı'na saldırının ardından HDP'den organize bir şekilde bir grup milletvekili İçişleri Bakanı **Soylu**'yu, MHP'yi ve SADAT'ı adres gösteren bir algı operasyonuna giriştiler. **Pervin Buldan ve Mithat Sancar** buna tevessül etmedi. İtidalli hareket ettiler. Siyasi muhaliflikle bunu yapanlara bir şey demiyorum ama ısrarla bir yerleri gösterenlerin, nereleri gizlemeye çalıştıklarına iyi bakılmalı.

GERÇEK ODAĞI BULMAK

ısrarla bir yerleri adres göstermek yerine gerçek adresi bulmamız gerekiyor. **Onur Gencer** sürülen eski tarlanın elemanlarından olabilir.

BAHÇELİ'NİN DURUŞU

21.06.2021

MHP Lideri Devlet Bahçeli'nin HDP İzmir İl Başkanlığı'na yapılan silahlı saldırı karşısındaki sağduyulu çıkışını önemli buldum. İlk dakikadan itibaren Onur Gencer'in bozkurt işareti yapan fotoğraflarının servis edilmesi size normal geldi mi? Adres olarak neresi gösteriliyor? Bahçeli haklı olarak buna dikkat çekti.

HAKKINI TESLİM ETMELİ

“MHP'yi sokağa çekmeye çalışanlar, kavgayla ve kaotik hadiselerle muhataplık kurmasına çabalayanlar, asla başarılı olamayacak Türkiye düşmanlarıdır” çıkışı önemliydi. Bahçeli, ülkücü gençleri sokaktan çekerek, ülkücülerin elinde silah değil bilgisayar olmalı, diyerek bu ülkeye büyük bir hizmet etti. 12 Eylül'e giderken yaşanan sağ-sol çatışmasını hatırlayanlar ne dediğimi iyi anlayacak.

İbrahim Kahveci

İktidarın ihale matematiği

Bu anlatacağım ihale matematiğini çözen olursa lütfen bana da haber versin.

13 Nisan 2021 yazı başlığım: **“Atalarımızın bulduğu matematiği Kanal İstanbul’da nasıl kullanacağız?”**

Yazı AK Parti Milletvekili Ahmet Hamdi Çamlı’nın konuşmasından alıntı ile başlıyor: *“Eğer benim dedem matematiği, mühendisliği icat etmemiş olsaydı, bugün bu Alman, bu Amerikan... Mesela Trump’a git bakkaldan bir sepet kahvaltılık al gel ve hesabını çıkart deseydin, benim dedem bu matematiği, bu ilmi, bilimi, teknolojiyi icat etmemiş olup, olduğu bir halde Trump efendi git şuradan Macron git şuradan bir kahvaltılık al kahvaltı yapalım, sonra da bana bir hesabını çıkart deseydik. Vallahi şu duvar kadar tahtaya ihtiyaç olurdu...”*

Bu nasıl bir matematik ifadesi... Anladınız mı bu matematiği?

Mesela öngörü;

iki muhteşem öngörüden bahsedelim:

10 Ağustos 2018 (24 Haziran seçimleri öncesi) Cumhurbaşkanı Erdoğan “Siz bu kardeşinize yetkiyi verin, ondan sonra şu faizle şunla bunla nasıl uğraşılır göreceksiniz”.

Dolar o günlerde 4,50 liradan işlem görüyor. Bugün ise 8,70’lerde...

31Mart yerel seçimlerinden önce AK Partili **Mahir Ünal**’da öngöründe bulunuyor: **“Seçimden sonra dolar 5,0 TL’nin altına inecek”** diyor. İşte o günlerde 5,30 liradan işlem gören doların bugün geldiği seviye ortada...

Ama bunlar anlatacağım ihale matematikleri yanında daha basit kalacak.

21.06.2021

Önce eski tarihli iki olaydan bahsedelim:

Türk Telekom hikayesi

Özelleştirme idaresi ve bağlı olduğu Bakanlık yerine Ulaştırma Bakanlığı, yani Binali Yıldırım'ın bakanlığı üzerinden satıldı.

Türk Telekom'un yüzde 55'ini 6,5 milyar dolara alan Hariri Ailesi, hisseleri rehin ederek Türk Bankalarından aldığı kredilerle devlete parasını ödedi. Ama aynı Hariri bankalara ödeme yapmazken Türk Telekom'dan çatır çatır nakit temettüleri aldı. İşte o Türk Telekom nakit ihtiyacı için gitti bankalardan boğazına kadar kredi kullandı.

Hariri en sonunda tabiri caiz ise tek kuruş ödemedi aldığı milyarlarca liralık temettü paraları ile çekti gitti.

Acaba özelleşen kamu şirketleri bu şekilde temettü dağıtabilir miydi? Bunun yolunu kim nasıl açtı?

Ve bugüne kadar ülkemizi milyarlarca lira zarara sokan bu işlemin sorumlusu olarak kimse hesap verdi mi?

Binali Yıldırım mı?

Onu Ahmet Davutoğlu'nun yerine yüzde 0 oy ile Başbakan yaptık.

Marmaray'da Ek Ödeme

Gelelim 2. olaya...

22 Aralık 2009 tarihinde Yeni Şafak Gazetesinde "**Ray da ray MarmaRay**" başlıklı yazı kaleme almıştım.

17 Aralık 2009 tarihli Resmi Gazete'de Marmaray ihalesinde ek yapılandırmaya gidiliyor. Yani firmalara ek ödeme yapılıyor. Bu ödemeler için gösterilen bir kaç gerekçe:

a-Döviz kuru-Türk Lirası karşılığının dengeli olmaması: 2006 yılında dahi 1,65 lira olan dolar/lira kuru 2009'da 1,75'e çıkmış ve bunu ihalede ek ödeme gerekçesi göstermişler.

b- İnşaat ana girdi maliyetlerindeki öngörülemez artış...

c- İşçilik maliyetlerinde müdebbir bir tacirin öngöremeyeceği artışlar...

Evet, evet... Bu nedenleri bahane gösteren dönemin Ulaştırma Bakanı Binali Yıldırım Marmaray Projesine ek ödeme çıkarttı. Ne kadar mı ek para ödendi? Kimse bilmiyor

21.06.2021

ama 1 milyar dolara kadar bir rakam söz konusu. Mahkemeye gidilse de keşke rakamlar ortaya çıksa...

Yeni Şafak Gazetesi'nde işte bu ek ödemeyi ortaya çıkartan o yazıyı yazdım. Umudum '**alın secdeye giden' AK Partinin en üst yönetimi bu tür para işlerine 'Dur!' desin diye.**

Sonuç mu? Binali Yıldırım yüzde sıfır oyla Başbakan... Davutoğlu ve Babacan ise hain...

Partiden sessizce ayrılan ve giden nice kişiler de mesela öyle...

Sanırım Abdüllatif Şener en erken bunları görmüş ve bu günahlara ortak olmamak için gitmiş.

Açıkçası ben de bunları o kadar erken görebilen birisi değilim. Uğraşıyorum tabii...

Osmangazi Köprüsü ve Rakamlar

Şimdi gelelim gündemdeki ihaleler matematiğine...

Ulaştırma Bakanı **Adil Karaismailoğlu** Aralık 2020'de TBMM'de Bütçe konuşması yapıyor: "**Osmangazi Köprüsü garantileri dolduruyor**, rakamlar burada" diyor ama Osmangazi Köprüsüne 2020 yılı için 6'şar aylık paketler halinde 1,6 milyar ve 1,75 milyar liralık iki Hazine ödemesi yapılıyor.

Sizce Adil Karaismailoğlu'nun bu ödemelerden haberi yok mudur? Haberi var ise TBMM'de o konuşmayı nasıl yapmıştır?

İYİ Parti Grup Başkanı Prof. Dr. İsmail Tatlıoğlu'nun Osmangazi Köprüsü hakkındaki sorularına net cevap verilmiş midir?

Gelin bu konuda biraz eskiye gidelim

Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Binali Yıldırım'dan açıklama (Dünya Gazetesi 19 Aralık 2015): "İstanbul İzmir otoyolu inşaatına şu ana kadar 12 milyar 250 milyon lira harcadı. **Projenin toplam maliyeti 6,7 milyar dolar. Finansman maliyetini de koyduğumuz zaman 15 milyar doları buluyor**"

Size sorarım... **6,7 milyar doların faiz maliyeti 8,3 milyar dolar nasıl oluyor?** Bu matematiği bana birisi anlatsın.

19 Haziran 2009: İstanbul-İzmir otoyol (Körfez geçiş köprüsü dahil) ihalesi sonuçlandı.

21.06.2021

03 Temmuz 2009 Hürriyet Gazetesi haberi: “Bakan Binali Yıldırım 6 milyar dolarlık İstanbul-İzmir’i onayladı ‘Bizde otoyol bedava’ dedi.”

-Ulaştırma Bakanı Binali Yıldırım’ın da katıldığı toplantıda verilen bilgilere göre, projede otomobil için ücret İzmit Körfez Köprüsü için KDV hariç 35 dolar, Yıldırım, bir gazetecinin, “Türkiye’de otoyol geçiş ücretleri çok pahalı. Yeni yapılacak otoyolda da fazla ücret verilecek mi” sorusu üzerine, şöyle konuştu: “Bu yanlış bir düşünce. Türkiye’de otoyol ücretleri dünyaya göre çok daha ucuz, hatta bedava. Her hizmetin bir bedeli var. Biz sosyal devlet olarak kullanıcıya seçenek sunuyoruz. Sadece köprüyü yapıp buradan geçeceksiniz demiyoruz. Vatandaş istediği yolu kendi seçiyor. İşletmeci isterse taban fiyatı olarak belirlediğimiz fiyatı daha çok araç geçmesi için aşağıya çekebilir.”-

(Not: YSS Köprüsünde büyük araçlar zorunlu tutuluyor.... Birisi Binali Yıldırım’a bu konuşmasını hatırlatsa nasıl olur?)

Hadi biz buna 6,7 milyar dolar diyelim. O zaman kur 1,80 ve TL bazında 12,0 milyar lira eder...

Proje 2019’da tamamen bitti. Bütün harcamaların 2019’da yapıldığını kabul edelim. Enflasyona göre 12,0 milyar TL 2019 fiyat karşılığı 30,5 milyar TL eder.

Bakın burada bütün ama bütün harcamaların 2019’da yapıldığını varsayıyoruz. Dolar karşılığı 5,5 milyar dolar ediyor. Nitekim Türkiye’de yapılan beton işinde fiyatlar kur bazında aynı artmıyor. En azından işçi ücretleri... (Pardon... Marmaray’da çalışan işçilere anormal ücret verilmiş ve o sayede firmaya ek ödeme çıkartılmıştı...)

TL bazında artması ama dolar bazında düşmesi gereken ihale maliyeti kurdele kesilirken Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından açıklandı: **“İstanbul-İzmir otoyolu ve Osmangazi Köprüsü yapım maliyeti 11 milyar dolar”**

Bitti....

Şimdi bize şu basit matematik ile 2010 yılında başlayan ve özkaynak kullanımı zorunlu olan ve de 2016 yılından beri Osmangazi Köprüsü üzerinden yılda 650 milyon dolar alan projede kredi maliyeti nasıl 8,3 milyar dolar oluyor? (Şu ana kadar 2,7 milyar dolar yolculardan ve Hazine’den şirkete ödenmiş oldu)

Başlarken 6,7 milyar dolar

ama biterken 11 milyar dolar maliyet nasıl çıkıyor?

Bu matematik nasıldır; bu matematiği kim kullanıyor?

YSS Köprüsü ne zaman Milletin olacak?

3. Boğaz Köprüsü hakkında Binali Yıldırım'ın ihale zamanı açıklamaları üzerinden geçen hafta yazdım: “**10 yıl 2 ay 20 gün yapım+işletim süresi var**” demişti. (Bunu Binali Yıldırım söylüyor -29 Mayıs 2012 Sabah Gazetesi).

Bu hesaba göre Yavuz Sultan Selim Köprüsü-YSS Ağustos 2023'de artık devlete geçmiş olacak ve Millete çok daha ucuza kullanılabileceğiz.

Ama o da ne?

Mehmet Acet'e yanıltıcı bilgiler verilirken galiba bir gerçeği halka açıklamadan gaf yoluyla söylemiş oldular. Mehmet Acet YSS Köprüsü'nün 6 yıl sonra devlete devredileceğini yazdı.

Olamaz ama...

İhaleyi kazanan firma 10 yıl 2 ay 20 gün içinde köprüyü YAPIM+İŞLETİM şartı ile kazandı. Şart buydu.

Zaten yılda en az 800 milyon dolar Hazine garantisi var. 29 Mayıs 2013'de temeli atılıp yapımına başlanmıştı. Bu tarihe 10 yıl 2 ay 20 gün ekleyin...

Şu an 2021'deyiz ve Mehmet Acet YSS'nin devrine 6 yıl var diyor.

Hatırlarsanız geçen yıl da YSS Köprüsünü Çinlilere satacaklardı. Devlete devrine 2 yıl kala Çinliler neden köprüyü alsınlar? Tabi biz de öyle sanıyormuşuz.

Galiba Hazine garantili müteahhitler ihalelerden sonra yeni ek işletim süreleri alıyorlar. Bu ek işletim süresi demek; fazladan devletten yılda 800-900 milyon dolar daha almak demek. Ya da 4 yıl daha ek süre için firmaya 3,2 milyar dolar daha kıyak demek.

Acaba ihale sonrası çıkan ve Millete açıklanmayan bu ek kıyaklar nasıl oluyor? Umarım **Uğur Emek** hoca bize bunun gerçeğini bulur ve yazar.

Bu arada Kuzey Marmara Otoyolunda ihalede verilen araç garantileri ve işletim süreleri de uzatılmış. Bunları da Çiğdem Toker defalarca yazdı ve yazıyor.

Biz şimdilik burada keselim ve yarına devam edelim. Bu matematik ile 3. Havalimanında neler oldu; Kalan İstanbul'da açıklanan rakamlar ne kadar gerçek? Bunlar Türk Halkının, yani 83,5 milyonun paraları. Her bir uzatma veya yapılandırma milyar milyar dolarlık kıyaklar demektir. Bu paralar nereye ve kime gidiyor? Milletin sofrasına ortak edilmiş olan bu Hazine garantili müteahhitlere geçilen ek kıyak kaynakları yazmaya devam edeceğiz.